

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llywodraeth Cymru

Cyllideb Derfynol 2022-23

Cyllideb i greu Cymru gryfach, decach a gwyrddach

Mawrth 2022

llyw.cymru

Cynnwys

Pennod 1: Cyflwyniad	1
Pennod 2: Newidiadau rhwng y Gyllideb ddrafft a'r Gyllideb derfynol	3
Pennod 3: Dyraniadau Cyllideb Derfynol Llywodraeth Cymru ar gyfer 2022-23	7
Pennod 4: Cynlluniau gwario'r Prif Grwpiau Gwariant	21
Atodiad A: Cysoni rhwng y gyllideb weinyddol a dyraniadau adnoddau yng nghynnig y Gyllideb flynyddol	36
Atodiad B: Yr wybodaeth ddiweddaraf am effaith chwyddiant	38
Atodiad C: Rhestr o dermau	40

Pennod 1: Cyflwyniad

Trosolwg

1.01 Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno'r Gyllideb derfynol ar gyfer 2022-23, yn unol â Rheol Sefydlog 20. Mae'r Gyllideb derfynol yn nodi cynlluniau gwario refeniw a chyfalaf Llywodraeth Cymru ar gyfer 2022-23, ynghyd â chynlluniau dangosol ar gyfer 2023-24 a 2024-25. Mae'r Gyllideb derfynol yn adlewyrchu newidiadau i'r Gyllideb ddrafft a gyhoeddwyd ar 20 Rhagfyr 2021.

Craffu ar y Gyllideb Ddrafft

1.02 Achosodd amseriad Adolygiad o Wariant y DU anhawster unwaith eto o ran cyhoeddi Cyllideb eleni; rhoes Llywodraeth Cymru drefniadau eithriadol ar waith o ran proses y gyllideb, a hynny gyda chytundeb Pwyllgor Busnes a Phwyllgor Cyllid y Senedd. O ganlyniad, ar 20 Rhagfyr, cyhoeddwyd y cynlluniau gwario strategol ar gyfer refeniw a chyfalaf; cynigion ar drethiant a benthyca; a chynigion portffolio manwl y gyllideb. Mae'r setliad amflwyddyn y bu galw amdano ers tro a ddarparwyd gan Lywodraeth y DU i'w groesawu. Mae'n golygu y gallwn fynd yn ôl i'r gweithdrefnau arferol yn y blynyddoedd i ddod yn dibynnu ar ddylanwadau allanol.

1.03 Wrth graffu ar gyllideb ddrafft 2022-23, ystyriwyd elfennau ar Gyllideb Llywodraeth megis o ble mae ein cyllid yn dod, gan gynnwys benthyca a'n pwerau trethu newydd, yn ogystal ag ystyriaeth fanylach ar gynlluniau gwario adrannol gan bwyllgorau polisi'r Senedd. Cyhoeddodd y Pwyllgor Cyllid a Phwyllgorau eraill y Senedd eu hadroddiadau ar y Gyllideb ddrafft ar 4 Chwefror, ychydig cyn y ddadl ar y Gyllideb ddrafft yn y Senedd, a gynhaliwyd ar 8 Chwefror.

1.04 Mae Llywodraeth Cymru'n croesawu cyfraniad pwysig y Pwyllgor Cyllid a'r pwyllgorau polisi wrth graffu'n adeiladol ar gynigion y Gyllideb. Rydym wrthi'n cnoi cil ar yr argymhellion a wnaed gan bwyllgorau'r Senedd ac er bod y Gyllideb derfynol hon yn darparu rhai dyraniadau yn ymateb i bwyntiau a wnaed yn y gwaith craffu, byddwn yn ymateb yn ffurfiol i'r rhain cyn y ddadl ar y Gyllideb derfynol ar 8 Mawrth.

Newidiadau i Gyllideb Llywodraeth Cymru ar gyfer 2022-23

1.05 Mae Llywodraeth Cymru yn cario £180m o gyllid ymlaen o 2021-22, y tu allan i drefniadau arferol Cronfa Wrth Gefn Cymru, i ariannu mesurau ychwanegol i ymateb i'r argyfwng costau byw. Mae cyfanswm y pecyn, sy'n cwmpasu 2021-22 i 2022-23, yn werth mwy na £330m ac fe nodwyd manylion mewn [Datganiad Ysgrifenedig](#) ar 15 Chwefror. Ceir manylion y pecyn cymorth ariannol gwerth £162.4m yn 2022-23 ym mhennod 2.

1.06 Gan fod y newidiadau rhwng y Gyllideb drafft a'r Gyllideb derfynol yn adeiladu ar fesurau sy'n bodoli eisoes, a chan fod asesiad o'r effeithiau hyn eisoes wedi'i ddarparu, ni ddarperir rhagor o fanylion fel rhan o'r Gyllideb derfynol hon. O gofio natur yr argyfwng costau byw sy'n esblygu, er hynny, mae'r Prif Economegydd wedi cyhoeddi diweddariad ar ei adroddiad blynyddol (yn Atodiad B). Mae hwn yn amlinellu'r effeithiau diweddaraf sy'n cael eu teimlo ledled Cymru sydd wedi llywio'r ymateb Llywodraeth Cymru i'r argyfwng costau byw.

- 1.07** Wrth gyhoeddi'r Gyllideb ddrafft ac fel rhan o'r Strategaeth Buddsoddi yn Seilwaith Cymru 10 mlynedd newydd, ymrwymodd Llywodraeth Cymru i wneud dyraniadau cyfalaf trafodiadau ariannol yn y Gyllideb derfynol. Er mwyn manteisio i'r eithaf ar ein hysgogiadau cyfalaf, mae'r Gyllideb derfynol hon yn cynnwys dros £180m o fuddsoddiad cyfalaf Trafodiadau Ariannol ychwanegol gyda manylion pellach ym Mhennod 2.
- 1.08** Ochr yn ochr â'r mesurau a amlinellir uchod, mae'r Gyllideb derfynol hon yn cynnwys nifer bach o newidiadau gweinyddol a chyfrifyddu a'r rhagolygon trethi diweddaraf.

Pennod 2: Newidiadau rhwng y Gyllideb ddrafft a'r Gyllideb derfynol

2.01 Amlinellir y newidiadau a wnaed rhwng cyhoeddi'r Gyllideb ddrafft a'r Gyllideb derfynol yn y bennod hon.

Pecyn Cymorth Costau Byw

- 2.02** I gefnogi pobl yng Nghymru sy'n wynebu'r argyfwng costau byw rydym yn darparu pecyn pellach o fesurau gwerth £162.4m yn 2022-23 ar sail gyfyngedig o flwyddyn gyda'r nod o helpu aelwydydd incwm isel i ymdopi â'r pwysau uniongyrchol ar gostau byw y gaeaf hwn ac i leihau effaith y toriad i Gredyd Cynhwysol, Credyd Treth Gwaith a chost gynyddol ynni.
- 2.03** Mae hyn yn cynnwys £90m i ymestyn darpariaeth bresennol Cynllun Cymorth Tanwydd y Gaeaf am flwyddyn arall i redeg y gaeaf nesaf. Bydd hefyd yn cyrraedd mwy o bobl drwy ehangu'r ystod o aelwydydd incwm isel a all gael mynediad at y taliad, fel pensiynwyr sy'n gymwys i gael credyd pensiwn, er mwyn sicrhau ein bod yn targedu'r rhai sydd â'r angen mwyaf. Mae hyn yn golygu y bydd mwy o bobl yn cael y taliad o £200 sy'n darparu cymorth hanfodol.
- 2.04** Byddwn yn parhau i gefnogi'r rhai sydd â'r angen mwyaf i dalu am gostau hanfodol drwy ddarparu £15m yn ychwanegol i ymestyn y Gronfa Cymorth Dewisol hyd at 31 Mawrth 2023. Bydd y cyllid hwn hefyd yn caniatáu ymestyn hyblygrwydd gan ganiatáu taliadau amlach i fwy o bobl yn ogystal â chymorth gyda chostau ynni ar gyfer cartrefi oddi ar y grid, yn ystod misoedd yr haf yn ogystal â'r gaeaf, gan gynnwys cymorth i Sipsiwn a Theithwyr.
- 2.05** Buddsoddwyd £10m mewn amrywiaeth o fesurau Cyfiawnder Cymdeithasol. Bydd yr ymyriadau hyn yn cefnogi'r aelwydydd mwyaf agored i niwed i sicrhau eu bod yn gwneud y mwyaf o'u hincwm ac yn cael cymorth i dalu costau cynyddol aelwydydd. Mae hyn yn cynnwys £0.6m i ehangu benthycyca gan undebau credyd i'r rhai y mae eu ceisiadau'n cael eu gwrthod ar hyn o bryd oherwydd hanes credyd gwael. Bydd hyn yn helpu pobl sy'n agored i niwed sy'n gallu fforddio ad-dalu benthyciadau i osgoi credyd cost uchel a benthycwyr anghyfreithlon. Rydym hefyd yn darparu dros £1.6m ar gyfer y Gronfa Gynghori Sengl, a fydd yn cynnig cyngor a chymorth ar ddefnyddio incwm yn y ffordd orau bosibl. Bydd cyllid penodol hefyd o bron i £1.5m ar gyfer mudwyr a cheiswyr lloches a £1m ar gyfer cymunedau Sipsiwn a Theithwyr i fynd i'r afael â chynnydd mewn costau tanwydd a mynediad at wasanaethau. Dyrannwyd swm pellach o £0.7m urddas mislif, gyda £1m wedi'i neilltuo ar gyfer mentrau cydraddoldeb eraill.
- 2.06** Rydym wedi dyrannu £28.4m yn ychwanegol i fynd i'r afael â'r materion sy'n ymwneud â llwgu yn ystod y gwyliau a mynediad at weithgareddau am ddim i blant a phobl ifanc yn ystod gwyliau'r ysgol. O'r dyraniad hwn, bydd £21.4m yn ymestyn y ddarpariaeth Prydau Ysgol am Ddim dros wyliau'r Pasg, y Sulgwyn a'r Haf, gan adlewyrchu ein cytundeb cydweithio parhaus gyda Phlaid Cymru. Mae swm pellach o £7m yn cael ei ddarparu i gyflwyno'r rhaglen Haf o Hwyl sydd hefyd yn darparu bwyd a gweithgareddau am ddim yn ystod cyfnod yr haf i bob plentyn a pherson ifanc hyd at 25 oed. Yn 2021 cyrhaeddodd y cynllun dros 67,500 o blant, gan gefnogi eu llesiant cymdeithasol, emosiynol a chorfforol, a'u helpu i ail-ymgysylltu â'u cyfoedion.

- 2.07** Er mwyn cefnogi'r teuluoedd mwyaf difreintiedig ymhellach, rydym yn darparu £13.1m ar gyfer y Grant Datblygu Disgyblion. Bydd y swm atodol hwn o £100 i bob blwyddyn ysgol yn mynd i'r afael â chostau eraill y diwrnod ysgol gan gynnwys talu costau gwisg Addysg Gorfforol a chostau gwisg ysgol ychwanegol.
- 2.08** Bydd swm pellach o £1m yn cael ei rannu drwy gonsortia a fydd yn defnyddio'r cyllid i roi cymorth i ddysgwyr neu ysgolion sydd mewn angen yn eu tyb hwy. Mae'r cynnydd hwn wedi'i dargedu'n benodol i fynd i'r afael ag effaith pwysau costau byw.
- 2.09** Rydym yn darparu pecyn cymorth gwerth £2m i deuluoedd sy'n agored i niwed, sy'n cynnwys £1m ar gyfer taliadau atal i deuluoedd ag anghenion gofal a chymorth sy'n cwmpasu eitemau hanfodol. Bydd y £1m sy'n weddill yn creu cronfa i gefnogi teuluoedd sy'n gofalu am blant sy'n derbyn gofal, sy'n dioddef caledi ariannol oherwydd costau byw uwch.
- 2.10** Yn olaf, rydym wedi buddsoddi £2.9m i greu pecyn bwyd cynaliadwy i gefnogi mynediad at fwyd. Bydd y cyllid hwn:
- Yn darparu £1m ar gyfer tlodi bwyd ac ansicrwydd i gefnogi camau gweithredu lleol i fynd i'r afael â lefelau cynyddol o dlodi bwyd;
 - Yn dyrannu £1m ar gyfer estyniad i'r Cynllun Cychwyn Iach i dalu am y bwch rhwng pan fydd talebau Cychwyn Iach yn gorffen yn bedair oed a dechrau yn yr ysgol a gallu cael prydau ysgol am ddim;
 - Yn darparu £0.7m i ehangu'r cynllun tlodi bwyd mewn ysgolion sef Big Bocs Bwyd i rannau eraill o Gymru i gyfrannu at leihau tlodi bwyd ac ansicrwydd bwyd a gwella'r nifer sy'n bwyta yn faethlon a lleihau gwastraff bwyd; ac
 - Yn dyrannu £0.2m i FareShare Cymru i gefnogi cyrchu a phrynu bwyd ychwanegol i helpu i ddiwallu'r angen cynyddol am fwyd mewn argyfwng, yn ogystal â chostau storio a gweithredu, i gefnogi sefydliadau bwyd cymunedol.
- 2.11** Rydym hefyd yn cydnabod bod hwn yn ddarlun sy'n esblygu gyda chynnydd ym miliau aelwydydd, codiadau Yswiriant Gwladol ac effeithiau cysylltiedig i gadwyni cyflenwi a chostau nwyddau a fydd yn dechrau cael effaith o fis Ebrill ymlaen. Ochr yn ochr â hyn bydd effeithiau i'w teimlo o ganlyniad i'r ymosodiad ar Wcráin. Byddwn yn parhau i fonitro'r effeithiau hyn yn ofalus.

Cyfalaf Trafodiadau Ariannol (FT)

- 2.12** Mae cyfalaf Trafodion Ariannol (FT) yn fath penodol a chymhleth o gyfalaf a ddarperir gan Lywodraeth y DU gydag amodau ynghlwm wrth sut y gellir ei ddefnyddio; mae angen ad-dalu elfennau o'r cyllid hwn hefyd i Lywodraeth y DU.
- 2.13** O gofio'r cyfyngiadau a'r cymhlethdodau o ran defnyddio cyfalaf FT wedi'i glustnodi, yr amserlenni ar gyfer datblygu cynigion a chyhoeddi'r Adolygiad o Wariant y DU yn hwyr, cawsom ein hatal rhag pennu cynlluniau gwariant FT

fel rhan o'r Gyllideb ddrafft. Rydym bellach mewn sefyllfa i wneud hynny yn y Gyllideb derfynol.

- 2.14 Ochr yn ochr â diweddarau proffiliau ad-dalu ein portffolio FT presennol, bydd y £184m o ddyraniadau FT yr ydym yn eu gwneud yn y Gyllideb derfynol hon yn cefnogi ymhellach y gwaith o gyflawni ein blaenoriaethau yn y Strategaeth Buddsoddi yn Seilwaith Cymru 10 mlynedd newydd a gyhoeddwyd ochr yn ochr â'r Gyllideb ddrafft ym mis Rhagfyr 2021. Bydd y £184m hwn yn adeiladu ar ein portffolio buddsoddi ehangach presennol gwerth £1.7bn.
- 2.15 Amlinellir manylion y dyraniadau isod.
- 2.16 Er mwyn cefnogi busnesau ledled Cymru ymhellach, rydym yn darparu £40m i wella ein Cronfa Dyfodol yr Economi – Cronfa Ad-daladwy ar gyfer Busnesau Bach a Chanolig gan gynnwys datblygu cynigion ar gyfer datgarboneiddio.
- 2.17 Rydym yn dyrannu £37m i fwrw ymlaen â'r newid i gerbydau allyriadau isel, yn cefnogi gwella ansawdd aer, yn enwedig mewn ardaloedd trefol, ac yn cyfrannu at yr ymdrech i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd. Defnyddir y cyllid hwn yn bennaf i wella ein seilwaith codi tâl. Bydd hefyd yn cyflwyno cynllun benthyciad di-log i alluogi unigolion, busnesau a sefydliadau'r trydydd sector i brynu e-feiciau ac e-feiciau cargo.
- 2.18 Rydym yn dyrannu £35m a fydd yn profi'r defnydd o fodolau ariannu newydd, ochr yn ochr â'r £72m o gyfalaf cyffredinol a ddyrannwyd eisoes yn y Gyllideb ddrafft, i helpu i gyflymu graddfa a chyflymder datgarboneiddio cartrefi Cymru.
- 2.19 Fel rhan o'n huchelgais i adeiladu dyfodol gwyrddach rydym yn buddsoddi yng nghanol trefi. Rydym yn dyrannu swm pellach o £25m i ymestyn ein cynllun Benthyciadau Canol Trefi sy'n llwyddo i weithredu fel sbardun i roi bywyd newydd i adeiladau gwag ac adeiladau nad oes digon o ddefnydd arnynt.
- 2.20 Er mwyn cefnogi gwelliannau i'n hystad addysgol rydym yn darparu £14.9m fel buddsoddiad ychwanegol yn ein rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu.
- 2.21 Rydym yn dyrannu swm pellach o £12m i barhau â'r datblygiad seilwaith strategol ym Mharcffordd Caerdydd, a gefnogir gan adroddiad Burns; mae hyn yn rhan o newid dulliau teithio o geir preifat i drafnidiaeth gyhoeddus, un o amcanion allweddol ein dull o fynd i'r afael ag allyriadau carbon o drafnidiaeth.
- 2.22 Rydym yn darparu £10m yn ychwanegol i Tai Ffres, partneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru, Llamau a Chymdeithas Tai United Welsh. Bydd y cyllid yn cefnogi'r llwybr tai amgen y mae Tai Ffres wedi'i sefydlu i bobl ifanc rhwng 16 a 25 oed nad ydynt yn cyrraedd y trothwy ar gyfer gwasanaethau digartrefedd, neu lle na fyddai'r llwybr traddodiadol o wasanaethau llety â chymorth yn addas ar eu cyfer.
- 2.23 Mae £8m yn ychwanegol yn cael ei ddyrannu i'n cynllun llwyddiannus Tir ar gyfer Tai i Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig. Nod craidd y cynllun yw cynyddu'r cyflenwad o dai a chyfradd eu darparu drwy sicrhau safleoedd tir; mae hefyd yn hyrwyddo creu swyddi lleol, cyfleoedd hyfforddi ac yn cefnogi'r gadwyn gyflenwi datblygu tai.
- 2.24 Gan gydweithio â thair gwlad arall y DU, rydym yn darparu £2m i alluogi treialu Cynllun Benthyciadau Di-log dwy flynedd i'w gyflwyno yng Nghymru.

Bydd y cynllun yn cael ei dargedu i helpu'r rhai sydd yn aml yn fwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas.

Newidiadau Gweinyddol

2.25 Rydym hefyd yn gwneud nifer cymedrol o newidiadau gweinyddol rhwng Prif Grwpiau Gwariant yn ymateb i ystod o faterion sydd wedi codi ers i'r Gyllideb ddrafft gael ei chyhoeddi.

2.26 Mae nifer o newidiadau hefyd i linellau gwariant y gyllideb (BELs) o fewn Prif Grwpiau Gwariant y Newid yn yr Hinsawdd i adlewyrchu'n well y gweithgareddau sy'n gysylltiedig â'r cylch gwaith ehangach. Mae'r newidiadau hyn yn cynnwys:

- Creu BEL Diogelwch Tomenni Glo i gefnogi cyflwyno deddfwriaeth i ddelio â gwaddol canrifoedd o gloddio a sicrhau diogelwch tomenni glo.
- Creu'r BEL Lleoedd Lleol ar gyfer Natur i adlewyrchu'r gwaith o gyflawni'r ymrwymiad cysylltiedig yn y Rhaglen Lywodraethu.
- Y BEL 2256 newydd sef Penderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru (PEDW) i adlewyrchu'r broses o greu Is-adran Penderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru o fewn Llywodraeth Cymru.
- Disodli BEL Ymbelydredd ac Atal Llygredd â BEL Diogelu'r Amgylchedd a disodli BEL Rheoli Perygl Llifogydd a Refeniw Dŵr â BEL Rheoli Perygl Llifogydd a Darparu Polisi Dŵr.

Pennod 3: Dyraniadau Cyllideb Derfynol Llywodraeth Cymru ar gyfer 2022-23

Trosolwg

- 3.01** Adlewyrchir y newidiadau a ddisgrifir ym Mhennod 2 yn y cynlluniau gwario diwygiedig a nodir yn y bennod hon.
- 3.02** Nodir y newidiadau manwl i gynigion y Gyllideb rhwng cyhoeddi'r Gyllideb ddrafft a'r Gyllideb derfynol yn 2022-23 yn nhablau BEL MEG Cyllideb derfynol 2022-23, a gyhoeddir ynghyd â'r Nodyn Esboniadol hwn.
- 3.03** Mae'r dyraniadau ychwanegol a ddarparwyd fel rhan o'r pecyn cymorth costau byw wedi'u darparu ar sail gyfyngedig o flwyddyn ar gyfer 2022-23, sy'n adlewyrchu'r cyllid sydd wedi'i ddarparu gan Lywodraeth y DU. Felly, ni fydd y ffigurau sylfaenol ar gyfer 2023-24, a 2024-25 yn cynnwys y dyraniadau hyn a byddant yn dychwelyd i'r dyraniadau dangosol a gyhoeddwyd yn y Gyllideb ddrafft. Caiff y rhain eu hailystyried fel rhan o broses flynyddol y gyllideb yn y blynyddoedd i ddod.
- 3.04** O ran y Cyfalaf Trafodiadau Ariannol (FT), ochr yn ochr â dyraniadau cyllid ychwanegol, mae'r Gyllideb derfynol hon hefyd yn cynnwys manylion ad-dalu benthyciadau FT presennol a ddangosir fel gwerthoedd negyddol yn y tablau. Rhaid dychwelyd ac ad-dalu elfen o gyllid cyfalaf FT i Lywodraeth y DU, ac mae'n bwysig cydnabod mai taliadau sydd wedi'u dychwelyd ar fuddsoddiadau blaenorol yw ad-daliadau ac nad ydynt yn cael unrhyw effaith ar ddyraniadau presennol.

Tabl 3.1 – Ffynonellau Cyllido Llywodraeth Cymru

CYLLIDEB DERFYNOL 2022-23									
ELFENNAU CYLLIDO CYMRU	Cyllideb Ddrafft 2022-23 Rhagfyr 2021	Newidiadau 2022-23	Cyllideb Derfynol 2022-23 Mawrth 2022	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2023-24 Rhagfyr 2021	Newidiadau 2023-24	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2023-24 Mawrth 2022	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2024-25 Rhagfyr 2021	Newidiadau 2024-25	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2024-25 Mawrth 2022
	£000oedd								
CYLLIDO ADNODDAU									
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL):									
Cyllidoll	15,065,110	180,196	15,245,306	15,349,944	—	15,349,944	15,638,809	—	15,638,809
Anghyllidoll	1,519,960	—	1,519,960	1,519,960	—	1,519,960	1,519,960	—	1,519,960
Tynnu i lawr o Gronfa Wrth Gefn Cymru	67,000	(33,000)	34,000	38,000	(16,000)	22,000	48,000	(17,000)	31,000
Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME):									
Cyllidoll	28,063	—	28,063	26,045	—	26,045	26,045	—	26,045
Anghyllidoll	191,034	—	191,034	235,641	—	235,641	18,717	—	18,717
Cyllido a Ddatganolwyd i Gymru:									
Ardrethi Annomestig	1,030,000	—	1,030,000	1,121,000	—	1,121,000	1,148,000	—	1,148,000
Cyfradd Treth Incwm Cymru	2,477,747	—	2,477,747	2,629,356	—	2,629,356	2,748,343	—	2,748,343
Treth Trafodiadau Tir	365,714	14,828	380,542	382,699	15,515	398,214	403,658	16,175	419,833
Treth Gwarediadau Tirlenwi	35,935	(747)	35,188	35,905	(748)	35,157	35,721	(748)	34,973
Ad-dalu Prifysymiau Benthyciadau	(7,656)	1,492	(6,164)	(12,962)	1,493	(11,469)	(18,272)	1,494	(16,778)
CYFANSWM CYLLIDO ADNODDAU	20,772,907	162,769	20,935,676	21,325,588	260	21,325,848	21,568,981	(79)	21,568,902

CYLLIDEB DERFYNOL 2022-23

ELFENNAU CYLLIDO CYMRU	Cyllideb Ddrafft 2022-23 Rhagfyr 2021	Newidiadau 2022-23	Cyllideb Derfynol 2022-23 Mawrth 2022	Cyllideb Ddrafft 2023-24 Rhagfyr 2021	Newidiadau 2023-24	Cyllideb Derfynol 2023-24 Mawrth 2022	Cyllideb Ddrafft 2024-25 Rhagfyr 2021	Newidiadau 2024-25	Cyllideb Derfynol 2024-25 Mawrth 2022
	£000oedd								
CYLLIDO CYFALAF									
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL):									
Cyffredinol	2,377,963	—	2,377,963	2,514,687	—	2,514,687	2,503,138	—	2,503,138
Trafodiadau Ariannol	265,026	—	265,026	95,754	—	95,754	90,386	—	90,386
Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME):									
Cyfalaf	1,051,366	—	1,051,366	1,161,411	—	1,161,411	1,277,302	—	1,277,302
Cyllido a Ddatganolwyd i Gymru:									
Benthyca	150,000	—	150,000	150,000	—	150,000	150,000	—	150,000
CYFANSWM CYLLIDO CYFALAF	3,844,355	—	3,844,355	3,921,852	—	3,921,852	4,020,826	—	4,020,826
CYFANSWM CYLLIDO CYMRU	24,617,262	162,769	24,780,031	25,247,440	260	25,247,700	25,589,807	(79)	25,589,728

Tabl 3.2 – Dyrannu Cyllideb Cymru

PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Cyllideb Ddrafft 2022-23	Newidiadau 2022-23	Cyllideb Derfynol 2022-23	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2023-24	Newidiadau 2023-24	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2023-24	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2024-25	Newidiadau 2024-25	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2024-25
	£000oedd								
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	10,323,198	(4,160)	10,319,038	10,654,035	(11,937)	10,642,098	10,830,950	(14,198)	10,816,752
Cyllid a Llywodraeth Leol	5,639,245	42,487	5,681,732	5,879,245	43,321	5,922,566	6,016,245	45,979	6,062,224
Y Gymraeg ac Addysg	3,436,100	40,008	3,476,108	3,646,445	16,117	3,662,562	3,792,536	2,454	3,794,990
Newid Hinsawdd	2,856,043	55,435	2,911,478	2,924,148	13,590	2,937,738	2,792,390	(4,745)	2,787,645
Yr Economi	572,446	(41,708)	530,738	591,946	(23,652)	568,294	610,946	(51,125)	559,821
Materion Gwledig	393,162	—	393,162	456,162	—	456,162	477,962	—	477,962
Cyfiawnder Cymdeithasol	155,418	118,726	274,144	165,400	824	166,224	168,400	288	168,688
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	356,995	(285)	356,710	359,995	(285)	359,710	360,995	(285)	360,710
Cyfanswm Dyraniad i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru MEGs	23,732,607	210,503	23,943,110	24,677,376	37,978	24,715,354	25,050,424	(21,632)	25,028,792

PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)		Cyllideb Ddrafft 2022-23	Newidiadau 2022-23	Cyllideb Derfynol 2022-23	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2023-24	Newidiadau 2023-24	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2023-24	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2024-25	Newidiadau 2024-25	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2024-25
£000oedd										
Adnoddau heb eu Dyrannu	Adnoddau Cyllidol	99,638	505	100,143	562	491	1,053	665	151	816
	Adnoddau Anghyllidol	520,374	—	520,374	491,789	—	491,789	465,458	—	465,458
Cyfalaf heb ei Ddyrannu	Trafodiadau Ariannol	265,026	(51,942)	213,084	95,754	(37,912)	57,842	90,386	21,699	112,085
Gor-ddyraniad Cyfalaf Cyffredinol		(79,715)	4,000	(75,715)	(98,541)	—	(98,541)	(98,840)	—	(98,840)
Comisiwn y Senedd		62,942	—	62,942	64,245	—	64,245	65,444	—	65,444
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru		5,354	(17)	5,337	5,354	(17)	5,337	5,354	(17)	5,337
Archwilydd Cyffredinol Cymru		8,888	(280)	8,608	8,888	(280)	8,608	8,888	(280)	8,608
Y Comisiwn Etholiadol		1,400	—	1,400	1,250	—	1,250	1,250	—	1,250
Taliadau a Godir yn Uniongyrchol ar Granfa Gyfunol Cymru		748	—	748	763	—	763	778	—	778
CYFANSWM CYLLIDEB CYMRU		24,617,262	162,769	24,780,031	25,247,440	260	25,247,700	25,589,807	(79)	25,589,728

Tabl 3.3 – Crynodeb o Gyfanswm Dyraniadau Prif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru 2022-23

CYFANSWM DYFANIADAU PRIF GRWPIAU GWARIANT 2022-23										
£000oedd										
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Adnoddau			Cyfalaf			Gwariant a Reolir yn Flynyddol			CYFANSWM DYRANIAD PRIF GRWPIAU GWARIANT
	Cyllidol	Anghyllidol	Cyfanswm Adnoddau	Cyffredinol	Trafodiadau Ariannol	Cyfanswm Cyfalaf	Adnoddau	Cyfalaf	Cyfanswm Gwariant a Reolir yn Flynyddol	
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	9,535,351	257,956	9,793,307	339,311	—	339,311	186,420	—	186,420	10,319,038
Cyllid a Llywodraeth Leol	4,485,271	421	4,485,692	166,040	—	166,040	1,030,000	—	1,030,000	5,681,732
Y Gymraeg ac Addysg	1,754,758	459,895	2,214,653	355,300	1,093	356,393	(146,304)	1,051,366	905,062	3,476,108
Newid Hinsawdd	927,391	239,121	1,166,512	1,575,511	69,062	1,644,573	100,393	—	100,393	2,911,478
Yr Economi	390,823	11,598	402,421	102,501	(19,709)	82,792	45,525	—	45,525	530,738
Materion Gwledig	345,145	10,817	355,962	37,200	—	37,200	—	—	—	393,162
Cyfiawnder Cymdeithasol	227,427	158	227,585	17,000	1,496	18,496	28,063	—	28,063	274,144
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	326,490	17,020	343,510	10,000	—	10,000	3,200	—	3,200	356,710
CYFANSWM DYRANIAD I PRIF GRWPIAU GWARIANT LLYWODRAETH CYMRU	17,992,656	996,986	18,989,642	2,602,863	51,942	2,654,805	1,247,297	1,051,366	2,298,663	23,943,110

Tabl 3.4 – Crynodeb o Gyfanswm Dyraniadau Prif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru 2023-24

CYFANSWM DYFANIADAU PRIF GRWPIAU GWARIANT DANGOSOL 2023-24										
£000oedd										
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Adnoddau			Cyfalaf			Gwariant a Reolir yn Flynyddol			CYFANSWM DYRANIAD PRIF GRWPIAU GWARIANT
	Cyllidol	Anghyllidol	Cyfanswm Adnoddau	Cyffredinol	Trafodiadau Ariannol	Cyfanswm Cyfalaf	Adnoddau	Cyfalaf	Cyfanswm Gwariant a Reolir yn Flynyddol	
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	9,818,885	257,956	10,076,841	375,000	—	375,000	190,257	—	190,257	10,642,098
Cyllid a Llywodraeth Leol	4,577,256	421	4,577,677	223,889	—	223,889	1,121,000	—	1,121,000	5,922,566
Y Gymraeg ac Addysg	1,769,483	488,480	2,257,963	360,300	12,477	372,777	(129,589)	1,161,411	1,031,822	3,662,562
Newid Hinsawdd	916,391	239,121	1,155,512	1,631,008	26,770	1,657,778	124,448	—	124,448	2,937,738
Yr Economi	404,984	11,598	416,582	108,016	(1,829)	106,187	45,525	—	45,525	568,294
Materion Gwledig	408,145	10,817	418,962	37,200	—	37,200	—	—	—	456,162
Cyfiawnder Cymdeithasol	122,527	158	122,685	17,000	494	17,494	26,045	—	26,045	166,224
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	329,490	17,020	346,510	10,000	—	10,000	3,200	—	3,200	359,710
CYFANSWM DYRANIAD I BRIF GRWPIAU GWARIANT LLYWODRAETH CYMRU	18,347,161	1,025,571	19,372,732	2,762,413	37,912	2,800,325	1,380,886	1,161,411	2,542,297	24,715,354

Tabl 3.5 – Crynodeb o Gyfanswm Dyraniadau Prif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru 2024-25

CYFANSWM DYFANIADAU PRIF GRWPIAU GWARIANT DANGOSOL 2024-25										
£000oedd										
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Adnoddau			Cyfalaf			Gwariant a Reolir yn Flynyddol			CYFANSWM DYRANIAD PRIF GRWPIAU GWARIANT
	Cyllidol	Anghyllidol	Cyfanswm Adnoddau	Cyffredinol	Trafodiadau Ariannol	Cyfanswm Cyfalaf	Adnoddau	Cyfalaf	Cyfanswm Gwariant a Reolir yn Flynyddol	
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	10,036,624	257,956	10,294,580	395,000	—	395,000	127,172	—	127,172	10,816,752
Cyllid a Llywodraeth Leol	4,689,912	421	4,690,333	223,891	—	223,891	1,148,000	—	1,148,000	6,062,224
Y Gymraeg ac Addysg	1,806,983	514,811	2,321,794	360,300	(686)	359,614	(163,720)	1,277,302	1,113,582	3,794,990
Newid Hinsawdd	938,391	239,121	1,177,512	1,596,956	8,437	1,605,393	4,740	—	4,740	2,787,645
Yr Economi	421,090	11,598	432,688	111,016	(29,408)	81,608	45,525	—	45,525	559,821
Materion Gwledig	430,145	10,817	440,962	37,000	—	37,000	—	—	—	477,962
Cyfiawnder Cymdeithasol	125,527	158	125,685	17,000	(42)	16,958	26,045	—	26,045	168,688
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	330,490	17,020	347,510	10,000	—	10,000	3,200	—	3,200	360,710
CYFANSWM DYRANIAD I BRIF GRWPIAU GWARIANT LLYWODRAETH CYMRU	18,779,162	1,051,902	19,831,064	2,751,163	(21,699)	2,729,464	1,190,962	1,277,302	2,468,264	25,028,792

Tabl 3.6 – Newidiadau i Ddyraniadau Adnoddau Prif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru

DYRANIADAU CYLLIDOL									
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Cyllideb Ddrafft 2022-23	Newidia dau 2022-23	Cyllideb Derfynol 2022-23	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2023-24	Newidia dau 2023-24	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2023-24	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2024-25	Newidia dau 2024-25	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2024-25
£000oedd									
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	9,543,822	(8,471)	9,535,351	9,830,822	(11,937)	9,818,885	10,050,822	(14,198)	10,036,624
Cyllid a Llywodraeth Leol	4,456,961	28,310	4,485,271	4,555,961	21,295	4,577,256	4,665,961	23,951	4,689,912
Y Gymraeg ac Addysg	1,715,843	38,915	1,754,758	1,765,843	3,640	1,769,483	1,803,843	3,140	1,806,983
Newid Hinsawdd	940,529	(13,138)	927,391	929,529	(13,138)	916,391	951,529	(13,138)	938,391
Yr Economi	390,823	—	390,823	404,823	161	404,984	420,823	267	421,090
Materion Gwledig	345,145	—	345,145	408,145	—	408,145	430,145	—	430,145
Cyfiawnder Cymdeithasol	110,177	117,250	227,427	122,177	350	122,527	125,177	350	125,527
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	326,795	(305)	326,490	329,795	(305)	329,490	330,795	(305)	330,490
Cyfanswm y Dyraniadau Cyllidebol i Prif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	17,830,095	162,561	17,992,656	18,347,095	66	18,347,161	18,779,095	67	18,779,162

DYRANIADAU ANGHYLLIDOL

Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	257,956	—	257,956	257,956	—	257,956	257,956	—	257,956
Cyllid a Llywodraeth Leol	421	—	421	421	—	421	421	—	421
Y Gymraeg ac Addysg	459,895	—	459,895	488,480	—	488,480	514,811	—	514,811
Newid Hinsawdd	239,121	—	239,121	239,121	—	239,121	239,121	—	239,121
Yr Economi	11,598	—	11,598	11,598	—	11,598	11,598	—	11,598
Materion Gwledig	10,817	—	10,817	10,817	—	10,817	10,817	—	10,817
Cyfiawnder Cymdeithasol	178	(20)	158	178	(20)	158	178	(20)	158
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	17,000	20	17,020	17,000	20	17,020	17,000	20	17,020
Cyfanswm y Dyraniadau Anghyllidol i Prif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	996,986	—	996,986	1,025,571	—	1,025,571	1,051,902	—	1,051,902
Cyfanswm y Dyfarniadau Adnoddau i Prif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	18,827,081	162,561	18,989,642	19,372,666	66	19,372,732	19,830,997	67	19,831,064

Tabl 3.7 – Newidiadau i Ddyfarniadau Cyfalaf MEG Llywodraeth Cymru

DYRANIADAU CYFALAF CYFFREDINOL									
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Cyllideb Ddrafft 2022-23	Newidia dau 2022-23	Cyllideb Derfynol 2022-23	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2023-24	Newidia dau 2023-24	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2023-24	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2024-25	Newidia dau 2024-25	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2024-25
	£000oedd								
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	335,000	4,311	339,311	375,000	—	375,000	395,000	—	395,000
Cyllid a Llywodraeth Leol	151,863	14,177	166,040	201,863	22,026	223,889	201,863	22,028	223,891
Y Gymraeg ac Addysg	355,300	—	355,300	360,300	—	360,300	360,300	—	360,300
Newid Hinsawdd	1,576,000	(489)	1,575,511	1,631,050	(42)	1,631,008	1,597,000	(44)	1,596,956
Yr Economi	124,500	(21,999)	102,501	130,000	(21,984)	108,016	133,000	(21,984)	111,016
Materion Gwledig	37,200	—	37,200	37,200	—	37,200	37,000	—	37,000
Cyfiawnder Cymdeithasol	17,000	—	17,000	17,000	—	17,000	17,000	—	17,000
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	10,000	—	10,000	10,000	—	10,000	10,000	—	10,000
Cyfanswm y Dyraniadau Cyfalaf Cyffredinol i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	2,606,863	(4,000)	2,602,863	2,762,413	—	2,762,413	2,751,163	—	2,751,163

DYRANIADAU CYFALAF TRAFODIADAU ARIANNOL

Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyllid a Llywodraeth Leol	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Y Gymraeg ac Addysg	—	1,093	1,093	—	12,477	12,477	—	(686)	(686)
Newid Hinsawdd	—	69,062	69,062	—	26,770	26,770	—	8,437	8,437
Yr Economi	—	(19,709)	(19,709)	—	(1,829)	(1,829)	—	(29,408)	(29,408)
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	—	1,496	1,496	—	494	494	—	(42)	(42)
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyfanswm y Dyraniadau Cyfalaf Trafodiadau Ariannol i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	—	51,942	51,942	—	37,912	37,912	—	(21,699)	(21,699)
Cyfanswm y Dyraniadau Cyfalaf i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	2,606,863	47,942	2,654,805	2,762,413	37,912	2,800,325	2,751,163	(21,699)	2,729,464

Tabl 3.8 – Newidiadau i Ddyraniadau Prif Grwpiau Gwariant AME Llywodraeth Cymru

DYRANIADAU ADNODDAU									
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Cyllideb Ddrafft 2022-23	Newidia dau 2022-23	Cyllideb Derfynol 2022-23	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2023-24	Newidia dau 2023-24	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2023-24	Cyllideb Ddrafft Ddangosol 2024-25	Newidia dau 2024-25	Cyllideb Derfynol Ddangosol 2024-25
£000oedd									
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	186,420	—	186,420	190,257	—	190,257	127,172	—	127,172
Cyllid a Llywodraeth Leol	1,030,000	—	1,030,000	1,121,000	—	1,121,000	1,148,000	—	1,148,000
Y Gymraeg ac Addysg	(146,304)	—	(146,304)	(129,589)	—	(129,589)	(163,720)	—	(163,720)
Newid Hinsawdd	100,393	—	100,393	124,448	—	124,448	4,740	—	4,740
Yr Economi	45,525	—	45,525	45,525	—	45,525	45,525	—	45,525
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	28,063	—	28,063	26,045	—	26,045	26,045	—	26,045
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	3,200	—	3,200	3,200	—	3,200	3,200	—	3,200
Cyfanswm y Dyraniadau AME Adnoddau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	1,247,297	—	1,247,297	1,380,886	—	1,380,886	1,190,962	—	1,190,962

DYRANIADAU CYFALAF

Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyllid a Llywodraeth Leol	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Y Gymraeg ac Addysg	1,051,366	—	1,051,366	1,161,411	—	1,161,411	1,277,302	—	1,277,302
Newid Hinsawdd	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yr Economi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyfanswm y Dyraniadau AME Cyfalaf i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	1,051,366	—	1,051,366	1,161,411	—	1,161,411	1,277,302	—	1,277,302
Cyfanswm y Dyraniadau AME i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	2,298,663	—	2,298,663	2,542,297	—	2,542,297	2,468,264	—	2,468,264

Pennod 4: Cynlluniau gwario'r Prif Grwpiau Gwariant

Tabl 4.1 - CYFANSWM – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn

CYFANSWM – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% Change	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	9,318,962	10,319,038	10.73%	10,642,098	3.13%	10,816,752	1.64%
Cyllid a Llywodraeth Leol	5,221,370	5,681,732	8.82%	5,922,566	4.24%	6,062,224	2.36%
Y Gymraeg ac Addysg	2,729,366	3,476,108	27.36%	3,662,562	5.36%	3,794,990	3.62%
Newid Hinsawdd	2,488,822	2,911,478	16.98%	2,937,738	0.90%	2,787,645	(5.11)%
Yr Economi	527,859	530,738	0.55%	568,294	7.08%	559,821	(1.49)%
Materion Gwledig	356,305	393,162	10.34%	456,162	16.02%	477,962	4.78%
Cyfiawnder Cymdeithasol	133,148	274,144	105.89%	166,224	(39.37)%	168,688	1.48%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	324,374	356,710	9.97%	359,710	0.84%	360,710	0.28%
Cyfanswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	21,100,206	23,943,110	13.47%	24,715,354	3.23%	25,028,792	1.27%

Tabl 4.2 – CYFANSWM – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol

CYFANSWM – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	9,318,962	10,319,038	7.81%	10,642,098	0.91%	10,816,752	(0.24)%
Cyllid a Llywodraeth Leol	5,221,370	5,681,732	5.95%	5,922,566	2.00%	6,062,224	0.46%
Y Gymraeg ac Addysg	2,729,366	3,476,108	24.00%	3,662,562	3.10%	3,794,990	1.70%
Newid Hinsawdd	2,488,822	2,911,478	13.90%	2,937,738	(1.27)%	2,787,645	(6.87)%
Yr Economi	527,859	530,738	(2.10)%	568,294	4.77%	559,821	(3.31)%
Materion Gwledig	356,305	393,162	7.44%	456,162	13.53%	477,962	2.84%
Cyfiawnder Cymdeithasol	133,148	274,144	100.47%	166,224	(40.67)%	168,688	(0.40)%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	324,374	356,710	7.07%	359,710	(1.33)%	360,710	(1.58)%
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	21,100,206	23,943,110	10.48%	24,715,354	1.01%	25,028,792	(0.61)%

Tabl 4.3 – **ADNODDAU CYLLIDOL** – Canran y Newid o Flywddyn I Flwyddyn

ADNODDAU CYLLIDOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	8,596,822	9,535,351	10.92%	9,818,885	2.97%	10,036,624	2.22%
Cyllid a Llywodraeth Leol	3,910,961	4,485,271	14.68%	4,577,256	2.05%	4,689,912	2.46%
Y Gymraeg ac Addysg	1,527,843	1,754,758	14.85%	1,769,483	0.84%	1,806,983	2.12%
Newid Hinsawdd	742,529	927,391	24.90%	916,391	(1.19)%	938,391	2.40%
Yr Economi	342,823	390,823	14.00%	404,984	3.62%	421,090	3.98%
Materion Gwledig	330,145	345,145	4.54%	408,145	18.25%	430,145	5.39%
Cyfiawnder Cymdeithasol	88,177	227,427	157.92%	122,527	(46.12)%	125,527	2.45%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	291,795	326,490	11.89%	329,490	0.92%	330,490	0.30%
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	15,831,095	17,992,656	13.65%	18,347,161	1.97%	18,779,162	2.35%

Tabl 4.4 – ADNODDAU CYLLIDOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol

ADNODDAU CYLLIDOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	8,596,822	9,535,351	8.00%	9,818,885	0.76%	10,036,624	0.33%
Cyllid a Llywodraeth Leol	3,910,961	4,485,271	11.66%	4,577,256	(0.14)%	4,689,912	0.57%
Y Gymraeg ac Addysg	1,527,843	1,754,758	11.83%	1,769,483	(1.33)%	1,806,983	0.23%
Newid Hinsawdd	742,529	927,391	21.61%	916,391	(3.31)%	938,391	0.51%
Yr Economi	342,823	390,823	11.00%	404,984	1.39%	421,090	2.05%
Materion Gwledig	330,145	345,145	1.79%	408,145	15.71%	430,145	3.44%
Cyfiawnder Cymdeithasol	88,177	227,427	151.13%	122,527	(47.28)%	125,527	0.55%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	291,795	326,490	8.94%	329,490	(1.25)%	330,490	(1.55)%
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	15,831,095	17,992,656	10.66%	18,347,161	(0.22)%	18,779,162	0.46%

Tabl 4.5 – ADNODDAU ANGHYLLIDOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn

ADNODDAU ANGHYLLIDOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	186,137	257,956	38.58%	257,956	—	257,956	—
Cyllid a Llywodraeth Leol	212	421	98.58%	421	—	421	—
Y Gymraeg ac Addysg	111,168	459,895	313.69%	488,480	6.22%	514,811	5.39%
Newid Hinsawdd	201,121	239,121	18.89%	239,121	—	239,121	—
Yr Economi	11,598	11,598	0.00%	11,598	—	11,598	—
Materion Gwledig	11,554	10,817	(6.38)%	10,817	—	10,817	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	169	158	(6.51)%	158	—	158	—
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	16,000	17,020	6.38%	17,020	—	17,020	—
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	537,959	996,986	85.33%	1,025,571	2.87%	1,051,902	2.57%

Tabl 4.6 – ADNODDAU ANGHYLLIDOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol

ADNODDAU ANGHYLLIDOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
	£000oedd		% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	186,137	257,956	34.93%	257,956	(2.15)%	257,956	(1.85)%
Cyllid a Llywodraeth Leol	212	421	93.35%	421	(2.15)%	421	(1.85)%
Y Gymraeg ac Addysg	111,168	459,895	302.80%	488,480	3.93%	514,811	3.44%
Newid Hinsawdd	201,121	239,121	15.76%	239,121	(2.15)%	239,121	(1.85)%
Yr Economi	11,598	11,598	(2.63)%	11,598	(2.15)%	11,598	(1.85)%
Materion Gwledig	11,554	10,817	(8.84)%	10,817	(2.15)%	10,817	(1.85)%
Cyfiawnder Cymdeithasol	169	158	(8.97)%	158	(2.15)%	158	(1.85)%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	16,000	17,020	3.57%	17,020	(2.15)%	17,020	(1.85)%
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	537,959	996,986	80.45%	1,025,571	0.65%	1,051,902	0.67%

Tabl 4.7 – CYFALAF CYFFREDINOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn

CYFALAF CYFFREDINOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	387,600	339,311	(12.46)%	375,000	10.52%	395,000	5.33%
Cyllid a Llywodraeth Leol	209,197	166,040	(20.63)%	223,889	34.84%	223,891	—
Y Gymraeg ac Addysg	267,812	355,300	32.67%	360,300	1.41%	360,300	—
Newid Hinsawdd	1,371,116	1,575,511	14.91%	1,631,008	3.52%	1,596,956	(2.09)%
Yr Economi	124,528	102,501	(17.69)%	108,016	5.38%	111,016	2.78%
Materion Gwledig	14,606	37,200	154.69%	37,200	—	37,000	(0.54)%
Cyfiawnder Cymdeithasol	13,411	17,000	26.76%	17,000	—	17,000	—
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	13,579	10,000	(26.36)%	10,000	—	10,000	—
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	2,401,849	2,602,863	8.37%	2,762,413	6.13%	2,751,163	(0.41)%

Tabl 4.8 – CYFALAF CYFFREDINOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol

CYFALAF CYFFREDINOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	387,600	339,311	(14.76)%	375,000	8.14%	395,000	3.38%
Cyllid a Llywodraeth Leol	209,197	166,040	(22.72)%	223,889	31.94%	223,891	(1.85)%
Y Gymraeg ac Addysg	267,812	355,300	29.17%	360,300	(0.77)%	360,300	(1.85)%
Newid Hinsawdd	1,371,116	1,575,511	11.88%	1,631,008	1.30%	1,596,956	(3.90)%
Yr Economi	124,528	102,501	(19.86)%	108,016	3.11%	111,016	0.88%
Materion Gwledig	14,606	37,200	147.98%	37,200	(2.15)%	37,000	(2.38)%
Cyfiawnder Cymdeithasol	13,411	17,000	23.42%	17,000	(2.15)%	17,000	(1.85)%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	13,579	10,000	(28.30)%	10,000	(2.15)%	10,000	(1.85)%
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	2,401,849	2,602,863	5.51%	2,762,413	3.85%	2,751,163	(2.25)%

Tabl 4.9 – CYFALAF TRAFODIADAU ARIANNOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn

CYFALAF TRAFODIADAU ARIANNOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—
Cyllid a Llywodraeth Leol	—	—	—	—	—	—	—
Y Gymraeg ac Addysg	1,968	1,093	(44.46)%	12,477	1,041.54%	(686)	(105.50)%
Newid Hinsawdd	77,464	69,062	(10.85)%	26,770	(61.24)%	8,437	(68.48)%
Yr Economi	385	(19,709)	5,219.22%	(1,829)	(90.72)%	(29,408)	1,507.87%
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	3,476	1,496	(56.96)%	494	(66.98)%	(42)	(108.50)%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	—	—	—	—	—	—	—
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	83,293	51,942	(37.64)%	37,912	(27.01)%	(21,699)	(157.24)%

Tabl 4.10 – CYFALAF TRAFODIADAU ARIANNOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol

CYFALAF TRAFODIADAU ARIANNOL – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—
Cyllid a Llywodraeth Leol	—	—	—	—	—	—	—
Y Gymraeg ac Addysg	1,968	1,093	(45.92)%	12,477	1,016.99%	(686)	(105.40)%
Newid Hinsawdd	77,464	69,062	(13.19)%	26,770	(62.07)%	8,437	(69.07)%
Yr Economi	385	(19,709)	(5,084.37)%	(1,829)	(90.92)%	(29,408)	1,478.12%
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	3,476	1,496	(58.10)%	494	(67.69)%	(42)	(108.34)%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	—	—	—	—	—	—	—
Cyfamswm y Dyranïadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	83,293	51,942	(39.28)%	37,912	(28.58)%	(21,699)	(156.18)%

Tabl 4.11 – AME ADNODDAU – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn

AME ADNODDAU – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
	£000oedd	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	148,403	186,420	25.62%	190,257	2.06%	127,172	(33.16)%
Cyllid a Llywodraeth Leol	1,101,000	1,030,000	(6.45)%	1,121,000	8.83%	1,148,000	2.41%
Y Gymraeg ac Addysg	(148,386)	(146,304)	1.40%	(129,589)	11.42%	(163,720)	(26.34)%
Newid Hinsawdd	96,592	100,393	3.94%	124,448	23.96%	4,740	(96.19)%
Yr Economi	48,525	45,525	6.18%	45,525	—	45,525	—
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	27,915	28,063	0.53%	26,045	(7.19)%	26,045	—
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	3,000	3,200	6.67%	3,200	—	3,200	—
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	1,277,049	1,247,297	(2.33)%	1,380,886	10.71%	1,190,962	(13.75)%

Tabl 4.12 – AME ADNODDAU – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol

AME ADNODDAU – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	148,403	186,420	22.31%	190,257	(0.14)%	127,172	(34.39)%
Cyllid a Llywodraeth Leol	1,101,000	1,030,000	(8.91)%	1,121,000	6.49%	1,148,000	0.51%
Y Gymraeg ac Addysg	(148,386)	(146,304)	(4.00)%	(129,589)	(13.33)%	(163,720)	24.00%
Newid Hinsawdd	96,592	100,393	1.20%	124,448	21.29%	4,740	(96.26)%
Yr Economi	48,525	45,525	(8.65)%	45,525	(2.15)%	45,525	(1.85)%
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	27,915	28,063	(2.12)%	26,045	(9.19)%	26,045	(1.85)%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	3,000	3,200	3.86%	3,200	(2.15)%	3,200	(1.85)%
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	1,277,049	1,247,297	(4.90)%	1,380,886	8.33%	1,190,962	(15.35)%

Tabl 4.13 – AME CYFALAF – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn

AME CYFALAF – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—
Cyllid a Llywodraeth Leol	—	—	—	—	—	—	—
Y Gymraeg ac Addysg	968,961	1,051,366	8.50%	1,161,411	10.47%	1,277,302	9.98%
Newid Hinsawdd	—	—	—	—	—	—	—
Yr Economi	—	—	—	—	—	—	—
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	—	—	—	—	—	—	—
Cyfamswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	968,961	1,051,366	8.50%	1,161,411	10.47%	1,277,302	9.98%

Tabl 4.14 – AME CYFALAF – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn

– Gwirioneddol

AME CYFALAF – Canran y Newid o Flwyddyn i Flwyddyn – Gwirioneddol							
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGS)	Cyllideb Derfynol 2021-22 Gwaelodlin Ddiwygiedig	Cynlluniau Newydd 2022-23		Cynlluniau Newydd 2023-24		Cynlluniau Newydd 2024-25	
		£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid	£000oedd	% y newid
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—
Cyllid a Llywodraeth Leol	—	—	—	—	—	—	—
Y Gymraeg ac Addysg	968,961	1,051,366	5.65%	1,161,411	8.09%	1,277,302	7.94%
Newid Hinsawdd	—	—	—	—	—	—	—
Yr Economi	—	—	—	—	—	—	—
Materion Gwledig	—	—	—	—	—	—	—
Cyfiawnder Cymdeithasol	—	—	—	—	—	—	—
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	—	—	—	—	—	—	—
Cyfanswm y Dyraniadau i Brif Grwpiau Gwariant Llywodraeth Cymru	968,961	1,051,366	5.65%	1,161,411	8.09%	1,277,302	7.94%

Tabl 4.15 – Benthycia uniongyrchol at ddibenion cyfalaf

	2022-2023 (£000oedd)	2023-2024 (£000oedd)	2024-2025 (£000oedd)
Cyfanswm benthycia heb ei dalu ar 1 Ebrill (prifswm)	183,083	326,919	465,450
Benthycia cyfalaf arfaethedig i'w dynnu yn ystod y flwyddyn	150,000	150,000	150,000
Ad-dalu'r prifswm yn ystod y flwyddyn	(6,164)	(11,469)	(16,778)
Benthycia cyfalaf cyfanredol heb ei dalu ar 31 Mawrth	326,919	465,450	598,672
Taliadau llog sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn	(4,225)	(5,900)	(7,658)

Tabl 4.15a – Benthycia uniongyrchol at ddibenion cyfalaf, amserlen ad-dalu 2022-23

Amserlen ad-dalu ar sail benthycia ar y lefelau a nodir uchod 2022-23 (£000oedd)			
	Symiau sy'n ddyledus cyn pen 1 flwyddyn	Symiau sy'n ddyledus cyn pen 1 – 5 mlynedd	Symiau sy'n ddyledus ar ôl 5 mlynedd
Llog	4,225	22,413	50,610
Prifswm	6,614	47,063	279,856

Tabl 4.15b – Benthycia uniongyrchol at ddibenion cyfalaf, amserlen ad-dalu 2023-24

Amserlen ad-dalu ar sail benthycia ar y lefelau a nodir uchod 2023-24 (£000oedd)			
	Symiau sy'n ddyledus cyn pen 1 flwyddyn	Symiau sy'n ddyledus cyn pen 1 – 5 mlynedd	Symiau sy'n ddyledus ar ôl 5 mlynedd
Llog	5,900	28,990	64,790
Prifswm	11,469	68,752	396,698

Tabl 4.15c – Benthycia uniongyrchol at ddibenion cyfalaf, amserlen ad-dalu 2024-25

Amserlen ad-dalu ar sail benthycia ar y lefelau a nodir uchod 2024-25 (£000oedd)			
	Symiau sy'n ddyledus cyn pen 1 flwyddyn	Symiau sy'n ddyledus cyn pen 1 – 5 mlynedd	Symiau sy'n ddyledus ar ôl 5 mlynedd
Llog	7,658	35,259	77,521
Prifswm	16,778	90,748	507,924

Mae'r ffigurau yn Nhabl 4.15 a Thablau 4.15a i 4.15c yn seiliedig ar y dybiaeth y bydd lefelau benthycia yn cael eu pennu ar £150m y flwyddyn o 2022-23 hyd at 2024-25, a chan gynnwys y blynyddoedd hynny. Yn ogystal, dylid nodi y bydd y symiau ad-dalu a ddangosir hefyd yn destun amrywiadau mewn cyfraddau llog.

Atodiad A: Cysoni rhwng y gyllideb weinyddol a dyraniadau adnoddau yng nghynnig y Gyllideb flynyddol

CYLLIDEB DERFYNOL 2022-23									
£000oedd									
PRIF GRŴP GWARIANT (MEGs)	Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cyllid a Llywodraeth Leol	Y Gymraeg ac Addysg	Newid Hinsawdd	Yr Economi	Materion Gwledig	Cyfiawnder Cymdeithasol	Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	CYFANSWM
Adnoddau	9,793,307	4,485,692	2,214,653	1,166,512	402,421	355,962	227,585	343,510	18,989,642
Cyfalaf	339,311	166,040	356,393	1,644,573	82,792	37,200	18,496	10,000	2,654,805
AME Adnoddau	186,420	1,030,000	(146,304)	100,393	45,525	—	28,063	3,200	1,247,297
AME Cyfalaf	—	—	1,051,366	—	—	—	—	—	1,051,366
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR (TME)	10,319,038	5,681,732	3,476,108	2,911,478	530,738	393,162	274,144	356,710	23,943,110

Cysoni ag Adnoddau									
Defnydd Adnoddau Cyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru	(230)	(200)	(350)	(10,000)	(20,548)	—	—	—	(31,328)
Benthyca a Chymorth	—	(88,800)	—	—	—	—	—	—	(88,800)
Costau Casglu Derbyniadau'r Gronfa Yswiriant Gwladol	(906)	—	—	—	—	—	—	—	(906)
Ardrethi Annomestig Cenedlaethol sy'n Daladwy (a Chostau Casglu)	—	(1,035,172)	—	—	—	—	—	—	(1,035,172)
Ad-dalu Llog ar Fenthyciadau	—	(4,225)	—	—	—	—	—	—	(4,225)
PFI	—	—	—	(9,786)	—	—	—	—	(9,786)
ADNODDAU Y GWNAED CAIS AMDANYNT	10,317,902	4,553,335	3,475,758	2,891,692	510,190	393,162	274,144	356,710	22,772,893

Atodiad B: Yr wybodaeth ddiweddaraf am effaith chwyddiant

1. Ers cyhoeddi Adroddiad diweddaraf y Prif Economegydd ym mis Rhagfyr 2021, mae'r rhagolygon ar gyfer chwyddiant a chostau byw wedi gwaethygu. Dros ddau fis cyntaf 2022, mae chwyddiant wedi bod ar ei uchaf ers 2008.
2. Cyn yr ymosodiad ar Wcráin, roedd Banc Lloegr yn disgwyl i chwyddiant fod ychydig dros 7% ar ei uchaf ym mis Ebrill ac yna gostwng i'r targed o 2% dros y ddwy flynedd ganlynol.
3. Mae'r ymosodiad yn rhoi pwysau pellach ar brisiau ynni ac yn bygwth gwthio chwyddiant i lefel sy'n uwch na rhagolygon Banc Lloegr.
4. Bydd chwyddiant yn lleihau incwm a chyflogau gwirioneddol, gan arwain at ostyngiad mawr mewn safonau byw, sy'n debygol o gael ei wrthbwysu'n rhannol gan y cymorth ychwanegol a roddwyd ar waith i liniaru'r cynnydd mewn prisiau ynni.
5. Cyn yr ymosodiad ar Wcráin, roedd y ffactorau a oedd yn rheoli chwyddiant uwch wedi cynnwys costau ynni uwch, yn bennaf o ganlyniad i gyfyngiadau ar gyflenwad nwy ac anawsterau o ran cynhyrchu yn sgil COVID. Mae llawer o wledydd wedi profi cynnydd mewn chwyddiant.
6. Er bod consensws ymysg daroganwyr o ran tanragweld chwyddiant yn gyson dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'n ymddangos bod llawer o'r pwysau ar brisiau yn debygol o fod yn bwysau dros dro. Fodd bynnag, gall rhywfaint o'r pwysau ar brisiau ynni bara'n hwy.
7. Er bod y dystiolaeth yn awgrymu bod chwyddiant yn effeithio'n gyffredinol ar bobl sydd â gwahanol lefelau o incwm mewn ffordd debyg, nid yw hyn yn wir am gostau ynni (a bwyd) uwch. Mae'r rhain yn effeithio'n anghymesur ar bobl sydd ag incwm isel.
8. Felly, mae Cymru'n arbennig o agored i chwyddiant prisiau ynni gan fod gennym gyfran uwch na'r cyfartaledd o'r boblogaeth sy'n byw ar incwm isel.
9. Yn ogystal, mae tai yng Nghymru ar gyfartaledd yn llai effeithlon o ran ynni nag ar draws y DU gyfan. Mae hyn yn golygu y bydd cynnydd mewn prisiau ynni yn cael mwy fyth o effaith yng Nghymru.
10. Ceir tystiolaeth bod cartrefi oer yn gysylltiedig ag iechyd gwael, yn gwaethygu cyflyrau anadlol (e.e. COPD, asthma), cyflyrau cardiofasgwlaidd a strôc ac yn cynyddu marwolaethau. Er y dangoswyd bod gwelliannau effeithlonrwydd ynni yn effeithiol wrth leihau effeithiau andwyol o'r fath, bydd polisi yn y maes hwn yn cael effaith yn bennaf dros y tymor hir.
11. Bydd costau byw cynyddol yn effeithio'n anghymesur ar bobl anabl gan eu bod yn fwy tebygol o fod yn ddi-waith ac o gael incwm isel. Mae plant o leiafrifoedd ethnig hefyd yn fwy tebygol o fod mewn tlodi incwm cymharol ac felly mae costau byw cynyddol yn debygol o effeithio arnynt - er bod gwahaniaethau mawr rhwng gwahanol leiafrifoedd ethnig.
12. Nid oes cymaint o wybodaeth am effaith costau byw ar rai grwpiau risg uwch yng Nghymru, ond mae llenyddiaeth academiaidd yn dangos y gallai grwpiau o'r fath gael eu heffeithio'n anghymesur hefyd. Mae'r grwpiau hyn yn cynnwys pobl

LHDT, gofalwyr, pobl ddigartref, ffoaduriaid a cheiswyr lloches, a'r rhai sydd â gwahanol fathau o namau.

13. Wrth gwrs, bydd prisiau uwch am ynni a mewnbynnau eraill hefyd yn cynyddu costau busnes. Er y gall busnes unigol adrodd ei fod yn teimlo dan anfantais oherwydd cynnydd o'r fath, mae'r anfantais yn debygol o fod yn gyfyngedig oherwydd bydd cystadleuwyr y busnes yn agored i'r un cynnydd mewn costau. O dan yr amgylchiadau hyn, mae theori economaidd yn dangos y bydd y costau uwch yn cael eu trosglwyddo i ddefnyddwyr yn gyffredinol, gan ychwanegu ymhellach at effeithiau uniongyrchol cynnydd mewn prisiau ynni ar safonau byw.
14. Fodd bynnag, gallai chwyddiant prisiau ynni gael effaith andwyol sylweddol ar ddiwydiannau ynni-ddwys, gan gynnwys dur, sydd, wrth gwrs, â phresenoldeb mawr yng Nghymru.
15. Bydd chwyddiant uwch hefyd yn cryfhau dadleuon dros gyflogau uwch, a allai effeithio ar fil cyflog y sector cyhoeddus.
16. Mae'n bosibl y teimlir pwysau penodol ar gostau adeiladu ar gyfer prosiectau seilwaith cyhoeddus ac ar gostau ynni i ddarparwyr gwasanaethau cyhoeddus (gan gynnwys trafniadaeth gyhoeddus). Bydd costau mewnbynnau eraill a wynebwr gan y sector cyhoeddus, er enghraifft ym maes iechyd ac addysg, hefyd yn cael eu heffeithio.
17. Bydd effaith chwyddiant uwch ar ragolygon cyllidebol Llywodraeth Cymru yn dibynnu i raddau helaeth ar benderfyniadau polisi cyllidol Llywodraeth y DU dros 2022-23.
18. Os bydd chwyddiant, fel y mae'n ymddangos, yn uwch na'r disgwyl gan y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol fis Hydref diwethaf, bydd yr her gyllidebol i Lywodraeth Cymru yn dibynnu ar p'un a yw Llywodraeth y DU yn newid ei chynlluniau gwariant enwol ei hun mewn ymateb. Os nad yw'n gwneud hynny, yna bydd y pwysau'n amlwg yn cynyddu.
19. Bydd chwyddiant hefyd yn effeithio ar elfennau eraill o rifyddeg gyllidebol Llywodraeth Cymru, e.e. y trethi datganoledig. Fodd bynnag, mae eu heffaith net yn dibynnu ar eu perfformiad o'i gymharu â pherfformiad trethi cyfatebol yn Lloegr a Gogledd Iwerddon. Os profir chwyddiant yn gyfartal ledled y DU, yna mae ei effaith ar gyllideb Llywodraeth Cymru drwy'r trethi datganoledig yn debygol o fod yn weddol fach.

Atodiad C: Rhestr o dermau

Cam gweithredu	O fewn pob Maes Rhaglen Wariant (SPA) dyrennir cyllidebau i nifer o is-raglenni a elwir yn Gamau Gweithredu.
Cwmpasoedd	Disgrifiadau o'r dibenion penodol y mae Gweinidogion Cymru wedi'u hawdurdodi gan Senedd Cymru i wario adnoddau arnynt. Mae disgrifiadau o'r cwmpasoedd a'r terfynau o ran adnoddau wedi'u cynnwys yng nghynnwys y Gyllideb flynyddol. Mae'r cwmpasoedd yn cyfateb i'r Prif Grwpiau Gwariant (MEG).
Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)	Gwariant na all yn rhesymol fod yn destun cyfyngiadau cadarn, amlfwyddyn yn yr un ffordd â'r Terfyn Gwariant Adrannol (DEL), ac sydd felly'n cael ei adolygu ddwywaith y flwyddyn fel rhan o brosesau Cyllideb ac Adroddiad Rhag-gyllidebol Trysorlys Ei Mawrhydi. Mae AME, fel rheol, yn cynnwys rhaglenni sy'n fawr, yn ansicr neu'n ymateb i'r galw; er enghraifft benthyciadau i fyfyrwyr. Caiff gwariant Awdurdodau Lleol a gyllidir drwy ardrethi annomestig ei gynnwys mewn cyllidebau AME hefyd.
Llinell Wariant yn y Gyllideb (BEL)	O fewn pob Cam Gweithredu, dyrennir cyllidebau i nifer o is-grwpiau gwariant a elwir yn Llinellau Gwariant yn y Gyllideb (BEL). Mae tablau sy'n dangos cyllidebau ar lefel y BEL ar gael yn: https://llyw.cymru/cyllidebau-llywodraeth-cymru
Fformiwla Barnett	Y fformiwla a ddefnyddir gan lywodraeth y DU i gyfrifo newidiadau i'r grant bloc a ddyrennir i Lywodraeth Cymru (ac i'r gweinyddiaethau datganoledig eraill). Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn yr un newidiadau i gyllid y pen o'r boblogaeth a'r hyn a gyhoeddir yn Lloegr ar gyfer gwasanaethau sydd wedi'u datganoli i Gymru. Fel rhan o'r fframwaith cyllidol y cytunwyd arno rhwng Llywodraeth Cymru a llywodraeth y DU yn 2016, caiff ffactor sy'n seiliedig ar anghenion ei gymhwyso i ddyraniadau fformiwla Barnett i Gymru. Ar hyn o bryd mae hwn wedi'i osod ar bump y cant yn ychwanegol.
Cynnig y Gyllideb	Y dull a ddefnyddir gan Senedd Cymru i roi awdurdod i Weinidogion Cymru wario adnoddau hyd at lefel benodol ar ddibenion penodedig ac i dynnu arian parod hyd at derfyn penodol o Gronfa Gyfunol Cymru.
Cyfalaf	Gwariant sy'n arwain yn bennaf at ased ffisegol, er enghraifft adeilad newydd. Mae cyfran o'r DEL Cyfalaf yn cynnwys cyfalaf trafodiadau ariannol.

Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Terfyn y gyllideb amflwyddyn ar gyfer Llywodraeth Cymru a bennir gan Drysorlys EM. Caiff y DEL ei gynllunio a'i reoli ar sail amflwyddyn mewn Adolygiadau o Wariant. Mae gan gyllidebau DEL ac AME Llywodraeth Cymru derfynau gwahanol ar gyfer cyfalaf ac adnoddau.
Dibrisiant	Y gostyngiad yng ngwerth ased yn sgil traul, oed a'r ffaith ei fod wedi darfod. O ran cyllidebu adnoddau, mae dibrisiant yn rhan o Derfyn Gwariant Adrannol (DEL) Llywodraeth Cymru ond eitem DEL adnoddau anghyllidol ydyw.
Taliadau a godir yn uniongyrchol ar Gronfa Gyfunol Cymru	Gwariant y mae'n ofynnol yn gyfreithiol i Gronfa Gyfunol Cymru ei dalu'n uniongyrchol ac felly nad yw'n cael ei gynnwys o fewn cwmpasoedd Llywodraeth Cymru nac unrhyw gorff arall. Ymhlith y taliadau a godir yn uniongyrchol mae taliad cydnabyddiaeth y Llywydd a'r Archwilydd Cyffredinol.
Cyfalaf Trafodiadau Ariannol	Mae cyfalaf trafodiadau ariannol yn rhan o'r setliad DEL cyfalaf, a dim ond at ddibenion benthyciadau a buddsoddiadau ecwiti i drydydd partion y gellir eu defnyddio. Ar y cyfan, rhaid ad-dalu'r cyllid i Drysorlys Ei Mawrhydi.
DEL Adnoddau Cyllidol (arferid cyfeirio atynt fel 'adnoddau sydd bron yn arian parod')	Y gyllideb DEL Adnoddau Cyllidol sy'n sgorio'r rhan fwyaf o wariant cyfredol yr adran. Cofnodir gwariant ar sail croniadau. Mae'n cynnwys gwariant ar gyflogau, caffael cyfredol, grantiau cyfredol a chymorthdaliadau.
Prif Grŵp Gwariant (MEG)	Caiff Terfyn Gwariant Adrannol (DEL) Llywodraeth Cymru ei rannu'n nifer o Brif Grwpiau Gwariant (MEG). Ceir wyth MEG ar hyn o bryd: Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol; Cyllid a Llywodraeth Leol; Y Gymraeg ac Addysg; Y Newid yn yr Hinsawdd; Yr Economi; Materion Gwledig; Cyfiawnder Cymdeithasol a Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu.
DEL Adnoddau Anghyllidol (arferid cyfeirio atynt fel 'adnoddau nad ydynt yn arian parod')	Y gyllideb (DEL Adnoddau Anghyllidol sy'n sgorio'r gwariant cyfredol mewn perthynas â dibrisiant ac amhariadau o ran benthyciadau i fyfyrwyr. Mae'r DEL Adnoddau Anghyllidol wedi'i glustnodi ac ni ellir ei ddefnyddio i gyllido gwariant DEL adnoddau cyllidol.
Derbyniadau	Mae rhai rhannau o weithgarwch Llywodraeth Cymru yn creu incwm, er enghraifft, drwy werthu neu rentu asedau. Caiff y rhain eu dangos yn y gyllideb fel ffigurau negyddol.

Cyllidebu adnoddau	<i>Mae Cyllideb Llywodraeth Cymru wedi'i phennu ar sail adnoddau sy'n deillio o wybodaeth am groniadau. Mae'r wybodaeth am groniadau yn mesur adnoddau wrth iddynt gael eu defnyddio yn hytrach na phan delir yr arian parod. Felly, er enghraifft, mae cyllidebu adnoddau yn cynnwys ffi am ddibrisiant, ffordd o fesur yr asedau cyfalaf a ddefnyddiwyd neu a dreuliwyd.</i>
Adnoddau (arferid cyfeirio atynt fel 'refeniw')	<i>Gwariant cyfredol, er enghraifft arian i dalu cyflog gweithwyr y sector cyhoeddus ac i brynu nwyddau a gwasanaethau traul.</i>
Adolygiad o Wariant	<i>Bob dwy neu dair blynedd mae Trysorlys EM yn adolygu gwariant pob un o Adrannau Llywodraeth y DU ac yn pennu cyllidebau ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Mae cyllidebau ar gyfer y gweinyddiaethau datganoledig yn deillio o'r cyllidebau hyn drwy gyfrwng fformiwla Barnett, sef y dull a ddefnyddir i gyfrifo'r gwariant cyhoeddus a ddyrennir i Gymru i adlewyrchu'r newidiadau yn lefelau'r gwariant a ddyrennir i wasanaethau cyhoeddus yn Lloegr.</i>
Cylch Gwario	<i>Mae'r Cylch Gwario yn broses a arweinir gan Drysorlys y DU i ddyrannu adnoddau ar draws holl adrannau'r Llywodraeth, yn ôl blaenoriaethau'r Llywodraeth. Nid yw'n cynnwys diwygio rhagolygon treth.</i>
Cyfanswm y Gwariant a Reolir (TME)	<i>Cyfanswm rheoli gan Drysorlys Ei Mawrhydi yw hwn sy'n cynnwys cyfanswm y Terfyn Gwariant Adrannol ynghyd â Gwariant a Reolir yn Flynyddol.</i>
Cronfa Wrth Gefn Cymru	<i>Mae Cronfa wrth Gefn Cymru ar waith ers mis Ebrill 2018 fel arf newydd sy'n galluogi Llywodraeth Cymru i reoli ei dros gyfnod o flynyddoedd. Bydd modd i Lywodraeth Cymru ddefnyddio'r Gronfa i gynilo'r refeniw a fydd yn weddill o'r trethi datganoledig a'r tanwariant ar y Terfyn Gwariant Adrannol, i'w ddefnyddio yn y dyfodol. Bydd modd i'r Gronfa gadw hyd at £350m, gyda chyfyngiad defnyddio blynyddol o £125m ar gyfer adnoddau a £50m ar gyfer cyfalaf. Ni fydd cyfyngiad blynyddol ar yr arian a delir i mewn i'r Gronfa</i>
Cronfa Gyfunol Cymru	<i>Y cyfrif sy'n derbyn yr arian sydd i'w ddefnyddio gan Lywodraeth Cymru, Comisiwn y Senedd, yr Archwilydd Cyffredinol, ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, yn unol â phleidlais Senedd y DU.</i>
CNLC	<i>Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Mae enghreifftiau'n cynnwys Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a Chyngor Celfyddydau Cymru.</i>